

แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
(พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๑. หลักการและเหตุผล

การทุจริตในประเทศไทยช่วงที่ผ่านมา ส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาลและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในทุกมิติ รูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นแบบไม่ซับซ้อน ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นการทุจริตที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น ทุจริตเชิงนโยบาย ทุจริตข้ามแดนข้ามชาติ เชื่อมโยงไปสู่อาชญากรรมอื่นๆ มากมาย ส่งผลกระทบทางลบในวงกว้าง การทุจริตเป็นปัญหาสากลที่ทุกประเทศล้วนให้ความสำคัญรวมทั้งประเทศไทย ประเทศไทยจึงได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีเป็นลำดับที่ ๑๔๙ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ที่ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้งการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างสมบูรณ์

ประเทศไทยได้แก้ปัญหการทุจริตในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ด้วยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๕) และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ซึ่งพบว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมไทยมีผลในระดับหนึ่งและจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องด้วยยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรม ที่สามารถป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ทวีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งทั่วทั้งสังคมไทย เพื่อให้เป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ปรับใช้เป็นช่วงเวลาเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ฉบับสมบูรณ์ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย ใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” กำหนดพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผ่านยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑.สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ๒.ยกระดับเจตจรรยาบรรณในการเมืองในการต่อต้านการทุจริต ๓.สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ๔.พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ๕.ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต ๖.ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต

(CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางและกลไกในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างทันทั่วทั้งที่ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมถึงภาคส่วนอื่นๆ ในประเทศไทย สามารถนำไปปรับใช้ในงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยของเราสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างสง่างามท่ามกลางกระแสโลกในปัจจุบัน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้มีคำสั่งที่ ๖๒๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จัดตั้ง ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีเจ้ากระทรวงแห่งชาติ เป็นหัวหน้าศูนย์ แบ่งงานออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ๑.กลุ่มงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒.กลุ่มงานส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม ๓. หน่วยสนับสนุน ซึ่งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันนี้ มีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งจัดทำแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการประพฤติมิชอบ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นโยบายของรัฐบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายดังกล่าว

๒.สถานการณ์และแนวโน้มการทุจริต

จากสถานการณ์การทุจริตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง และบทเรียนที่ได้รับจากการแปลงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาสู่การปฏิบัติ จึงได้มีการริเริ่มแนวคิดในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยจะต้องสามารถตอบโจทย์ต่อปัญหาหรือสถานการณ์การทุจริตที่ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ต้องเผชิญอยู่จริง ต้องมีการคำนึงถึงบทบาทของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ องค์กรสาธารณะ สื่อมวลชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ การแปลงยุทธศาสตร์ชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติ การติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ให้รัฐสภาและสาธารณชนได้รับทราบในทุกปีงบประมาณทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าสากล

จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต การวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ ตลอดจนทบทวนงานวิจัยและการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking) การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม รวมถึงวิเคราะห์วงล้ออนาคต (Future Wheel Analysis) และการฉายภาพอนาคต (Future Scenario Analysis) ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารองค์กรอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในภาคส่วนต่างๆ ได้มีการนำมาประมวลผลเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)